

100 ÉVES AZ ÉSZAK-AMERIKAI MAGYAR BAPTISTA SZÖVETSÉG (4)

Jubileumi sorozatunkban egy újabb forrásból közlünk egy oldalra valót. Az évfordulóra készülő kiadványunk egy részét **Dr. Gerzsenyi László** testvér készítette, ezzel a címmel: **Az Amerikai Magyar Baptista Szövetség 100 éves története az évi közgyűlések fényében.** Mivel az első közgyűlésről már korábban olvashattunk, most e munkából a második, harmadik, negyedik és ötödik konferenciára vonatkozó részt közöljük. E rövid beszámolókból sok mindent felismerhet a figyelmes, múltunk iránt érdeklődő olvasó. (szerk.)

A második konferenciára Clevelandban került sor **1909.** június 3-án és 4-én. Ez alkalommal nagyszerű új programokat készítettek, amelyek a missziómunka lendületéről tanúskodtak és annak további előrehaladását ígérték. **Léber János** és **Orosz István** hitszónokot bízták meg a Szövetség vagy más néven Szövetkezet alapszabályainak elkészítésével. A másik fontos téma a magyar misszióiskola megalapításának ügye volt. Az előkészítés feladatára **Balogh Ferenc** és **Zboray László** hitszónokot kérték fel és a kiadásokra 25 dollárt gyűjtöttek össze. Így reménykedtek: „A tenger vize is cseppekből áll ki, s reméljük, hogy ezen kicsiny kezdet egy áldásos intézménynek fogja megvetni az alapját.”

A jelenlevők szükségesnek tartották, hogy betegsegélyző egyesület létesítsenek. Beszélgettek arról, hogy **Ellis Islandre** (N. Y.) egy magyar misszionáriust állítanak be, aki fogadja a part-raszálló magyarokat. Tárgyaltak egy könyvkiadó hivatal felállításáról. A legfontosabb azonban az volt, hogy újabb gyülekezeteket és misszióállomásokat fogadtak be a Szövetségbe: *Newark, Pa.; Jersey City, N. J.; Perth Amboy, N. J.; St. Louis, Missouri; Creighton, Pa.; Irwin, Pa.; Toledo, Ohio; Phoenixville, Pa.; Berwick, Pa.; Edwardsville, Pa.; Harrisburg, P. és West Pittston, Pa.*

1909. június 15-től az *Evangéliumi Hírnök* szerkesztését **Orosz István** clevelandi hitszónokra bízták. A lapban az addigi rendszeres cikkek mellett közölni kezdték a vasárnapi leckéket. Elnök: **Balogh Ferenc.** Alelnök: **Orosz István.** Jegyzők: **Ulbrich Sámuel és Fábíán Mihály.** Pénztáros: **Dulity Miklós.**

1910. június 20-tól 24-ig Scrantonban (Pa.) tartották meg a szövetségi konferenciát 31 küldött jelenlétében. Ez alkalommal léptették életbe az alapszabályt, ami egy oldalon öt pontba foglalta a következő tételeket: 1. A Szövetség neve. 2. A Szövetség célja. 3. A célok elérésének eszközei. 4. A Szövetség tisztviselői. 5. A tisztviselők kötelessége.

Az előző konferencián szóba hozott betegsegélyző egyesületet a következő néven alakították meg: „A betegség és halál esetbeni segélyző egyesület.” Szóba került ismét a prédikátoriskola, ahova **Orosz István** clevelandi prédikátort jelölték tanárnak.

A Szövetség kebelébe megint új misszióállomásokat vettek be: *Martins Ferry, Ohio; Buffalo, N.Y.; Cincinnati, Ohio; Bridgeport, Conn.; Ward, W. Va.* Ugyanakkor a szövetséghez tartozó gyülekezeteket három misszióterületre osztották: Atlanti, Központi és Északnyugati csoport elnevezéssel. Ezek a misszióterületek saját hatáskörükben konferenciákat tarthattak.

Elnök: **Orosz István.** Alelnök: **Balogh Ferenc.** Jegyzők: **Fábíán Mihály és Ulbrich Sámuel.** Lapszerkesztő, a lap és a szövetség pénztárosa: **Orosz István.**

1911. június 16-tól 18-ig Philadelphióban (Pa.) rendezték meg az évi konferenciát, mert ugyanakkor került sor Philadelphióban a *Baptista Világszövetség* ötévenként esedékes kongresszusára. A konferencián 46 küldött vett részt. A beszámoló fénypontja az volt, hogy egy év alatt 126 lelket merítettek be. Az előző évben három részre osztott misszióterületet ez alkalommal két részre osztották: Keleti és Nyugati csoportra.

Már 1909-ben tárgyaltak arról, hogy új énekeskönyvet adnak ki a Magyarországról származó és fogytán levő Hithangjai helyett. **Zboray László** az új énekeskönyvhöz száz éneket lefordított és a Szövetség rendelkezésére bocsátotta. Egyelőre azonban felfüggesztették az énekeskönyv kinyomtatásának kérdését.

A Szövetség kötelékébe 1911-ben felvett új gyülekezetek és misszióállomások a következők: *Dayton, Ohio; Dante, W. Va.; Derby, Conn.; Elizabeth, N.J.; Detroit, Michigan.*

Ebben a konferenciái évben öröndetes meglepetés volt az a tény, hogy **Zboray László** Scrantonban (Pa.) magánkezdeményezésre megnyitotta a prédikátorképző iskolát és a diákok közreműködésével felépítette az első épületet. Különösen sokat foglalkoztak az 1911-ben magánkezdeményezésre megindított misszióiskola ügyével, és ez alkalommal **Zboray László** az általa létesített iskolát átadta a szövetségnek, miközben továbbra is az intézet gondnoka maradt.

Elnök: **Orosz István.** Alelnök: **Zboray László.** Titkár: **Fábíán Mihály.** Jegyzők: **Fábíán Mihály és Ulbrich Sámuel.**

Az előző évi konferencián elhatározták, hogy a Szövetség legközelebbi közgyűlését három év múlva tartják meg. Azonban már **1912.** április 14-től 16-ig rendkívüli konferenciára jöttek össze Daytonban (Ohio) 23 küldött jelenlétében. Ezt az alkalmat összekapcsolták a daytoni új imaház megnyitásával.

Ez évben a következő új gyülekezetek csatlakoztak a Szövetséghez: *Granite City, Ill.; Youngstown, Ohio; Elyria, Ohio; Gary, Ind.; Burnside, Ill.; Joliet, Ill. és Orinkon.*

Az 1912-es konferenciáról kiadott jegyzőkönyvben található az első gyülekezeti statisztika, amely ugyan elég hiányos, de mégis megközelítő képet nyújt az Szövetséghez tartozó gyülekezetekről.

Még 1911-ben elhatározták a „*vasárnapi Lecke*” kiadását 50 renddeléssel. Négy szám megjelenése után ezt a kiadványt 1912-ben leállították.

Elnök: **Orosz István.** Alelnök: **Zboray László.** Jegyzők: **Fábíán Mihály és Stumpf Lajos.** Szövetkezeti pénztáros: **Orosz István.** Lapszerkesztők: **Orosz István és dr. Mészáros Károly.**

Making a will? Don't forget about the Convention, our Hungarian mission.

Végrendeletet készít?

Ne feledkezzen el

Szövetségünkéről, az amerikai magyar baptista misszióról.

MY FIRST CONVENTION

The year was 1951
 The city was Bridgeport, Connecticut
 The venue: the Hungarian Baptist Church

In January of 1949, the Reverend William Balazs Molnar became the pastor of the Hungarian Baptist Church in Bridgeport. In the afternoon of January the 6th, he and I and our two sons boarded a train in Ontario, Canada. We traveled all night, changed trains in New York City, and arrived in Bridgeport on January the seventh. Leslie was almost three years old and David three months old the day we arrived. Arthur Stumpf met us at the train station in Bridgeport - one of many people who were so kind and helpful to us during our eighteen years of ministry there. Some of the founding families of that congregation were pillars of the Church. They were boat people who had arrived in the United States during the early years of the 20th century. There were no frequent flier miles in that era!!!

The annual meeting of the Hungarian Baptist Union was scheduled for 1951 at the Bridgeport Church. In January the planning and preparation was in full swing as we made the venue ready to receive all the delegates. Finally, a week or so before they came, a group of us got together and polished the church pews. Similar planning and preparation was taking place in our homes which would serve as bed and breakfast places for the delegates. That was happening in the parsonage next to the church where I realized we would need more dishes. We opened Sears Catalogue, chose a pattern we liked and placed the order. We were notified that the set we ordered was out of stock, but because we were first time customers, they offered to ship a similar pattern. The shipment arrived on time and in it was a more expensive set of dishes. The cost was the same!!!!

I do not remember the theme of that convention. I do recall that the polished pews were packed when members from other Hungarian Baptist Churches joined our congregation in worship and praise and came together around the Lord's Table as the meetings came to a close. There was wonderful fellowship as we sat at tables in fellowship hall and enjoyed traditional Hungarian food that came from the church kitchen.

One action taken at that convention was to provide financial support and arrange for the Reverend Antal Molnar and his wife, Julia, to go to South America and establish a Hungarian Baptist Church. They and their younger daughter, "Magdus" went to Argentina in 1952

and served for several years in Buenos Aires.

I cherish the memories of those years and other conventions we attended in several Hungarian Baptist Churches and again shared such great fellowship. I know that spirit continues and I pray that it will permeate the sessions of the Centennial gathering in 2008.

*Submitted by Joyce Molnar
 October 2007*

AND NOW THE REST OF THE STORY

The year is 2007

In 1984, we (Bill and Joyce Molnar) moved to North Carolina where Larry, our youngest son and his wife and family live. You will not find long lists of Hungarian names in the white pages nor a Hungarian Baptist Church in this area. However, again we have experienced great fellowship and met caring friends in two Churches: First we were members of Trinity Baptist Church in north Raleigh, and after we moved to Cary in 1994 we moved our membership to nearby Westwood Baptist Church.

The dishes that we purchased in Bridgeport are in the china cabinet in my home. We refer to them as the "good china" when we set the table for special occasions. I am looking forward to using them when we do that for Thanksgiving dinner next month.

In December 2006, a man and his wife came to Westwood for the morning service - and to look for me. I was not there!!! I was in Illinois for a visit with my son David and his wife and daughter. By the middle of the month I was back home and on Sundays in my usual spot at Westwood with the man and his wife sitting along side of me. On Christmas Sunday morning, the children's hymn was Jesus Loves Me and suddenly the lady and I were blending our voices - very quietly - singing Engem Szeret Jesusom.

These fine people are now members of Westwood Baptist Church and on most Sundays you could find Bill and Maria Molnar Gartland and me sitting there together. "Magdus" is now a very charming "Maria". She and I enjoy traveling down memory lane together. It is hard to believe that I have known her since she was a little girl and her father

was the pastor of the Hungarian Baptist Church in Welland, Ontario, Canada - prior to the year 1951. Friends at Westwood are surprised when they hear about our shared history and frequently ask us to explain how we are not related.

I have been thinking. Wouldn't it be wonderful if, in this Centennial year, we could make a list of all the people who, like Maria, grew up in our convention Churches and are now, like Maria, using their God given talents in Churches across the United States and in areas beyond our borders?

Great idea. Let us act on it! (ed)

PRECIOUS MEMORIES

I found an old tattered diary on the bookshelf at the Bethesda Baptist Church in Palm Bay and I was curious about its contents. It was written in 1916 by Maria Meereis, who was one of the four missionaries in the Pittsburg Baptist Association. As a young lady she was assigned to the Homestead Hungarian Baptist Church. She was the Hungarian Baptist Convention's first missionary.

I remember this dedicated lady who worked in many of the Hungarian churches and who came to Bridgeport often. She went wherever she was needed. She loved children and young people and had a charming way with them. She was active in the women's groups as well. She was small in stature but had a big heart for God's people. She was fluent in three languages; English, Hungarian and German, which was a great asset when working with European immigrants.

Maria Meereis (right) with a group of people at the Homestead Hungarian Baptist Church

On January 1, 1916 in her diary she wrote, "In the company of Christians in our Homestead Hungarian Church we awaited the New Years on our knees." What a beautiful way to usher in the New Year. It brings back memories of the

many Watchnight Services, as we called them, I attended since my childhood.

Maria also wrote, "A little experience I thought I knew and it is true. To enjoy and to live God's word and to get hungry for it, Psalm 42 and 43. To rejoice in communion with the Master, you have to get lonely. You must be a missionary who loves, who works and who fails. You would never taste the love of God if He has not chastened. You would never understand the precious friendship of Jesus if you had never failed. You could never appreciate so keenly the counsel through the voice of the Spirit of God in your heart if you had never grieved Him. To experience all these, you have to be a missionary who loves, who works and who fails. Sometimes it's hard and sometimes it's lonely, but often it is precious and a joy to be a missionary. Therefore, I am glad the Master called me and I am nothing but a missionary who may love, may pray, may suffer for His sake and for His people. He loves me and did it all for me. Would you like to be a Missionary?"

She was a dear lady who touched many lives in our Hungarian Baptist Convention. It was her sincere desire to spread God's message to all, young and old. Maria lived her "golden years" at the Bethesda Retirement Home. There, too, she was busy sharing God's love with the elderly and helping those folks who needed assistance. A missionary never retires. She is buried in the Melbourne Cemetery. I am sure God has a special place in heaven for this special missionary of our Convention.

Ethel Petre Kish

MEGÉRKEZÉSEM HOMESTEADBAN ÉS AZ ELSŐ ÉRZELMEIM

Hála Istennek, jól érkeztem meg július hó 4-én Homesteadra, ahol Balog F. hitszónok családjában szívesen fogadtattam.

Nagyon hamar otthonosan éreztem magam az Isten gyermekei között, a szeretet összeköt minket. Az előbbi misszionárusnő, Pauliny t.-nő, ki itt már néhány év óta az Úrnak dolgában munkálkodik Homestead és ennek környékén, jött velem a magyar és tót testvéreinket látogatni. Így már megismerkedtem sokakkal és köztük olyanokat is találtam, kiket még Magyarországról ismertem. Örülök, hogy vannak az Úrnak hű szolgálói testvéreink között, olyanok, kik segítenek a Krisztus Egyházát építeni. A vasárnap esti istentisztelet előtt kimegyünk városunk különböző kerületeibe az Úrnak ígét

Hálaadás - Első Ifjúsági Találkozó a Rama Táborban

Szokáshoz híven, az Észak-Amerikai magyar baptista fiatalok október első hétvégéjén (okt. 5-7) tartották az őszi ifjúsági találkozót, ahol a fiatalok nemcsak a Jó Isten igéjéből meríthettek, hanem barátságokat és kapcsolatokat is építhettek.

Az idei őszi ifjúsági találkozó különlegessége volt, hogy egy új helyszínen, a Rama Táborban gyűlhetek egybe az ifjak. Igaz, nem minden észak-amerikai magyar baptista gyülekezet tudta képviseltetni magát fiataljaival, mégis körülbelül ötven tini és fiatal vett részt *Chicago, Cleveland, Detroit és Toronto* városokból és környékéről.

Pénteken a koradélután érkezőket finom pizzával várták a tornotoi testvérek

órába került az amúgy egyórás út a táborba. Ennek különösen a chicagói fiatalok nem örültek, hiszen akkor már 13 órája utaztak. Vigasztalásunkra volt a nagyon finom vacsora, amivel kedveskedtek a tábori konyhán lévő testvérek. Vacsora után végre elcsendesedhettünk Isten igéjénél és meghallgathattuk pastor Tim üzenetét angolul: *Called For Purpuse*. Nagy bátorítás volt mindannyiunknak, hogy Istennek célja van az életünkkel, ezért hívott el.

Pénteken késő este még többen csatlakoztak hozzánk Clevelandból és Torontóból. Szombatra az idő kicsit megváltozott. A pénteki 28 C fokos, napos időjárást szombatra egésznapos eső váltotta fel.

Hajótúrára indulunk a Muskóka tón - csodálatos napsütésben

az imaháznál, majd *Balla Sándor* testvér szervezésében a fiatalok ellátogathattak egy különleges „falumúzeumba” a *Black Creek Pioneer Village*-be, és bepillantást nyerhettek abba, hogyan éltek az 1700-as években a kanadai emberek.

Ezután még senki nem tudta, hogy milyen hosszú út vár ránk, hiszen a délutáni csúcsforgalom miatt két és fél

hirdetni. Sokan hallgatják figyelemmel és némelyek jönnek onnan az istentiszteletre.

Örömmel bízunk az Úrnak, hogy a jó Urunk megsegít még sokakat a bűntől megtéríteni és Krisztushoz vezetni. Felkérem e lapnak olvasóit, hogy emlékezzenek meg rólam a kegyelemnek széke előtt, hogy a hatalmas Istenünk adjon erőt és örömet nékem az ő munkájában és használjon engemet, hogy még sokaknak megmutathassam a mennyország útját.

Homestead,

*Marie Meereis misszionárusnő
Evangéliumi Hírnöke, 1908. október 15.*

Réka és Kornél a nagy tortával

Délelőtt az imaórai alkalom arra buzdította a fiatalokat, hogy hálaadással emlékezzünk Isten szeretetére és gondvilezésére. Ugyanakkor ez felelősségre is int mindannyiunkat, hogyan éljünk és hogyan osszuk be hétköznapjainkat. A imaórát csoportos beszélgetések követték. Kulcsár Dániel és Csercsa Tom vitte a fiatalabbakat, míg az